

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2600/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 51.Pkf.632.881/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására, valamint megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó (felperes) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján 2023. november 23-án alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az indítványozó a 2023. november 23-án benyújtott, az Alkotmánybíróságra 2023. december 5-én érkezett alkotmányjogi panasz indítványában a Fővárosi Törvényszéknek az indítványozóval 2023. október 5-én közölt 51.Pkf.632.881/2023/3. számú végzése, valamint a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 11.P.21.406/2022/43. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítvány tartalma szerint a bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joggal és az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével, amely tiltja az egyéb helyzet szerinti különbségtételt.
- [3] Az indítvány ezen kívül idézi a Római Egyezmény (1993. évi XXXI. törvény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről) 6. cikk (1) bekezdését, a 8. cikk (1) bekezdését, 14. cikkét, 17. cikkét és 13. cikkét is, és azt állítja, hogy a végzés ezekkel is szembefordul.
- [4] 1.2. Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [5] Az indítványozó szülői felügyelet gyakorlásának megváltoztatása iránt terjesztett előkeresetet 2021. március 11. napján, majd az alperes viszontkeresete 2023. március 6-

án benyújtását követően a keresetétől 2023. április 4. napján elállt és kérte az eljárás megszüntetését. A megszüntetéshez az alperes hozzájárult, egyben kérte a per megszüntetésével az indítványozó kötelezését perköltség megfizetésére, amely jogi képviselője megbízása díját fedezi. Az elsőfokú bíróság az eljárást megszüntette és az indítványozót perköltség megfizetésére kötelezte. Az indítványozó fellebbezése nyomán a másodfokú bíróság – a fellebbezésnek részben helyt adva – a perköltség összegét leszállította, egyebekben az elsőfokú végzést helyben hagyta.

- [6] 1.3. Az indítványozó az indítványban előadta, hogy a keresetlevél benyújtását követő évben jogi képviselője bejelentette a bíróságon a jogi képviselet megszűnését. A keresetlevél benyújtása után huszonöt hónappal az eljárás még mindig a perfelvételi szakban tartott és még szakértőt sem rendelt ki a bíróság, ezért az indítványozó visszavonta a kereseti kérelmét a bíróság indokolatlan késlekedése miatt. Az indítványozó szerint a jogi képviselet megszűnését követően a bíróság nem tett eleget tájékoztatási kötelezettségének, holott arra a Pp. 111. §-a alapján köteles lett volna. A bíróság mulasztása következtében az indítványozónak nem volt információja arról, hogy a kereseti kérelem visszavonása pervesztességhez, ebből következően perköltség fizetési kötelezettséghez vezet. Álláspontja szerint továbbá *contra legem* jogalkalmazásnak minősül, hogy a bíróság nem csak a tényleges ügyvédi munkadíj és készkiadások megfizetésére kötelezi. Az eljárás elhúzódása, a bíróságok részrehajló és elfogult eljárása, a jogellenesen magas perköltség megállapítása a tisztességes eljáráshoz és a tulajdonhoz való alapjogát sérti, az pedig, hogy más bíróság hasonló tényállás mellett alacsonyabb perköltséget állapított meg, a megkülönböztetés tilalmának megsértéséhez vezet.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványt a tartalma szerint bírálta el.
- [8] Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [9] 3. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a befogadás formai feltételeinek az alábbiak szerint, részben megfelel. Az indítványozó a törvényes határidőn belül terjesztette elő alkotmányjogi panasz indítványát. Az Abtv. 27. § szerinti érintettség megállapítható: az indítványozó felperes volt a bírói döntéssel érintett eljárásban, aki jogorvoslati jogait kimerítette. A panasz megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó előírást [Abtv. 27. § (1) bekezdése], az eljárás megindításának indokait és a jogsérelem lényegét, a vizsgálandó bírói döntést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit is. Az indítványozó a vélt alaptörvény-ellenesség indokait előterjesztette, és az indítvány határozott kérelmet fogalmaz meg – az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdése és XV.

cikke (2) bekezdése vonatkozásában – így megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti határozottság követelményének. Ugyanakkor nem tartalmaz megfelelő érvelést a tulajdonhoz való jog állított sérelmét illetően. Az alkotmányjogi panasz kifejezett kérelmet tartalmaz az alaptörvény-ellenesség megállapítására és a megsemmisítésre.

- [10] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Ezeknek a feltételeknek az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem felel meg.
- [11] 3.1. Az Abtv. 29. §-ában írt ama feltételt illetően, hogy az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel, az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az indítványozó által elsőként felhívott alaptörvényi rendelkezés [XXVIII. cikk (1) bekezdése] tartalmát érintően. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a perköltség szabályozása csak akkor hozható összefüggésbe a tisztességes eljárásról szóló jogszabályokkal, ha valamely személyi kör számára a bírói út igénybevétele a költségviselési szabályok miatt lehetetlenné válik {1518/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 570, 571; 181/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 588, 589; 1074/B/1994. AB határozat, ABH 1996, 452, 455; 3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [50]}. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a tisztességes eljárásról szóló jog nem foglalja magában az igazságszolgáltatással kapcsolatos működtetési költségeknek és a felek oldalán felmerülő kiadásoknak a felekre való áthárításának tilalmát, a tisztességes eljárásról szóló jogból fakadó követelmények nem azonosíthatók a perlekedéssel kapcsolatos költségviselési kockázat teljes mérvű kiküszöbölésével {1074/B/1994. AB határozat, ABH 1996, 452, 455; 3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [50]}. Jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [12] 3.2. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [13] Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [14] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek

megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [15] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti superbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetőek ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]} Az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [16] A másodfokú bíróság indokolásában számot adott arról, hogy a perköltségről való döntése milyen jogszabályokon és milyen megfontolásokon alapul, továbbá a perköltség összegét hogyan határozta meg (Indokolás [16]–[26]). Az idézett állandó gyakorlat alapján az Alkotmánybíróság nem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a perköltségről való döntés tekintetében a bírósági döntések helyesek-e, vagy másik bíróság alacsonyabb összegű perköltségről döntött volna.
- [17] Tehát az alkotmányjogi panasz a konkrét ügyben a hivatkozott Alaptörvényben biztosított jogokkal összefüggésben nem vet fel sem az egyedi ügyön túlmutató alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló, az alkotmányjogi panasz hatáskörben orvosolható alaptörvényellenességet.
- [18] Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

[19] 3.3. A panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti hatáskörre hivatkozva kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását. Az is szerepel a panasz indítványban, hogy a bírói döntés ellentétes nemzetközi egyezményel. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja alapján – az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, valamint az alapvető jogok biztosa vagy bíró indítványára – a jogszabályoknak a vizsgálatát végezheti el nemzetközi szerződésbe ütközést illetően. Az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásában konkrét ügyben hozott egyedi bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközése vizsgálatára {3207/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [20]}. Ezért az indítványt ebben a részében is vissza kellett utasítani az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f*) pontja alapján.

Budapest, 2024. április 9.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró